

The Aalborg Conditions

Uwolnienie pełnego potencjału samorządności lokalnej
w demokratycznej transformacji w kierunku Europy
neutralnej klimatycznie, sprawiedliwej i odpornej

Shared Governance
Integrated Finance
Cohesive Transition

**10. EUROPEJSKA KONFERENCJA NA TEMAT
ZRÓWNOWAŻONYCH MIAST I MIASTECZEK**

AALBORG | DANIA | 1 - 3 PAŹDZIERNIKA 2024

Warunki Aalborskie zostały opracowane na podstawie trwającego od 30 lat ruchu na rzecz Zrównoważonych Miast Europejskich w odpowiedzi na europejskie i ogólnoświatowe porozumienia i polityki. Opierają się one na takich kamieniach milowych jak:

- **Aalborg Charter** (1994) wprowadzająca lokalne procesy konsultacyjne,
- **Aalborg Commitments** (2004) wprowadzające cele lokalne,
- **Basque Declaration** (2016) wprowadzająca zmiany systemowe, oraz
- **Mannheim Message** (2020) wprowadzająca koncept Lokalnych Zielonych Porozumień.

Warunki Aalborskie stanowią odzwierciedlenie i odpowiedź na m.in. Agendę i Cele Zrównoważonego Rozwoju w ujęciu Organizacji Narodów Zjednoczonych, Porozumienie Paryskie, Ramową Umowę o Bioróżnorodności Kunming-Montréal, a także Nową Kartę Lipską, Europejski Zielony Ład oraz zwiększony nacisk na wdrażanie działań na rzecz neutralności klimatycznej i konkurencyjności w UE.

SPIRALA BEZCZYNNOCI

W ciągu ostatnich lat wzrosła świadomość społeczna i wiedza na temat globalnych kryzysów środowiskowych, takich jak zmiana klimatu, utrata bioróżnorodności i degradacja ekosystemów. Chociaż poczyniono w tej kwestii znaczne postępy, to jednak najnowsze dane pokazują, że nie są one wystarczające i że pilnie potrzebne są dalsze działania. Jednocześnie okno możliwości skutecznego przeciwdziałania skutkom kryzysu stale się kurczy.

Presja wynikająca z konieczności wdrażania bardziej zdecydowanych działań w krótszych ramach czasowych nie tylko przyspiesza tempo zmian, ale również zwiększa związane z tym niezbędne natychmiastowe koszty i nakłady inwestycyjne. Wśród

różnych grup społecznych i jednostek rodzi to obawy o przeciążenia budżetowe.

Nadmiernie uproszczone reakcje i komunikaty, mające jedynie na celu rozwianie takich obaw, nie rozwiązują w adekwatny sposób problemów, z którymi się mierzymy. Zamiast tego utrudniają one spójną i demokratycznie zorganizowaną transformację naszych społeczeństw, tłumiąc zarazem innowacyjność i jeszcze bardziej opóźniając wprowadzenie zmian niezbędnych do przezwyciężenia kryzysów.

W efekcie może to prowadzić do przyspieszonej degradacji globalnych ekosystemów i częstszego występowania katastrofalnych zdarzeń i niepożądanych skutków. Większa liczba klęsk żywiołowych i nieoczekiwanych kryzysów prawdopodobnie jednak zwiększy zapotrzebowanie na szybkie i zdecydowane reakcje doraźne, które niosą ze sobą ryzyko niedostatecznego przygotowania, a także niesprawiedliwego i odgórnego zarządzania transformacją – co jest dokładnie sprzeczne z tym, czego ludzie potrzebują.

POTENCJAŁ SAMORZĄDNOŚCI LOKALNEJ

Miasta i regiony miejskie różnią się pod względem położenia geograficznego, struktury gospodarczej, historii i składu populacji. W związku z tym potencjalne skutki zmian klimatycznych, zanieczyszczeń i utraty bioróżnorodności, z jakimi się one borykają, również różnią się między sobą. Dlatego też każda europejska i krajowa strategia transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i odporności na zmiany klimatu będzie ostatecznie musiała zostać wdrożona na szczeblu lokalnym, uwzględniając specyfikę miejsca. Na chwilę obecną tysiące miast i samorządów lokalnych opracowało już zintegrowane plany klimatyczno-energetyczne, strategie ochrony przyrody i bioróżnorodności, plany zrównoważonej mobilności miejskiej, a także Lokalne Zielone Porozumienia (*Local Green Deals*) czy Miejskie

Kontrakty Klimatyczne (*Climate City Contracts*), które stanowią odpowiedź na stojące przed nimi wyzwania i są zgodne z celami europejskimi i ogólnosiwiatowymi. W większości przypadków w procesach tych uczestniczyli lokalni interesariusze i społeczeństwo obywatelskie.

W czasach nieustannego przepływu krótkich komunikatów, szybkich i często sprzecznych informacji, miasta i samorządy lokalne tworzą długoterminową podstawę dla transformacji poprzez współpracę z obywatelami i wszystkimi istotnymi interesariuszami. Stanowiąc szczebel administracji rządowej najbliższy obywatelom, muszą one osiągać wymierne rezultaty w sposób przejrzysty i odpowiedzialny, co sprawia, że skupiają się na wdrażaniu konkretnych działań i wspólnym formułowaniu lokalnych rozwiązań dla lokalnych wyzwań. W ten sposób samorządy lokalne odgrywają kluczową rolę w ochronie demokracji, a w szczególności w zarządzaniu transformacją naszych społeczeństw w sposób demokratyczny. Mają one, największy potencjał przekształcenia postrzeganych zagrożeń i obciążeń we wspólną pozytywną wizję Europy neutralnej klimatycznie, sprawiedliwej, konkurencyjnej i odpornej.

CZYNY MÓWIĄ GŁOŚNIEJ NIŻ SŁOWA.

My, miasta i samorządy lokalne, z powodzeniem opracowaliśmy już ambitne zintegrowane strategie i projekty w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju w Europie. Nawiązujemy partnerstwa z przedsiębiorstwami i społeczeństwem obywatelskim, aby zapewnić że wszystkie zainteresowane strony lokalne wezmą odpowiedzialność za transformację. Poprzez transformację tysięcy miast i miasteczek w Europie stworzymy rynki dla czystego przemysłu i miejsca pracy dla ludzi, wzmacniając tym samym odporność i konkurencyjność Europy i jej krajów. Wiemy, że czyny mówią głośniejszą niż słowa i jesteśmy gotowi, aby:

- **Ustanowić silne przywództwo** w naszych samorządach lokalnych i przedsiębiorstwach miejskich w celu wdrożenia ambitnych zintegrowanych strategii i planów działania w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju;
- Wspierać nasze strategie i plany działania odpowiednimi **planami inwestycyjnymi**;
- Zwiększyć szybkość przekształcania wiedzy w konkretne działania, priorytetyzując **przydzielanie zasobów osobowych i finansowych** do strategii i działań na rzecz klimatu;
- Planować nasze inwestycje w oparciu o konkretne i mierzalne cele w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju oraz **regularnie raportować nasze osiągnięcia**;
- Komunikować się i pozostawać w kontakcie z naszymi obywatelami oraz omawiać i **jasno wyjaśniać zarówno wyzwania, jak i usprawnienia**, jakie niesie za sobą transformacja;
- Zidentyfikować i wspierać lokalne grupy, które doświadczają trudności w związku z wdrażanymi działaniami, a także **zapewnić odpowiednie odszkodowania tym, którzy nie są w stanie** uścić wymaganego od nich wkładu finansowego;
- Podjąć **konstruktywną, stałą współpracę z rządami naszych krajów** w celu zapewnienia jak najlepszych ramowych warunków prawnych, fiskalnych i finansowych dla transformacji.

ALE NIE MOŻEMY ZROBIĆ TEGO SAMI.

Zapraszamy rządy krajowe i instytucje Unii Europejskiej do nawiązania realnej i poważnej współpracy z samorządami lokalnymi oraz do stworzenia ramowych warunków, które pozwolą nam wspólnie przeprowadzić transformację.

Condition 1: Shared Governance

Uznanie: Musimy być upoważnieni do odgrywania kluczowej roli, jaką miasta i samorządy lokalne pełnią w systemie zarządzania wielopoziomowego, abyśmy mogli zapewnić pomyślną i demokratyczną transformację naszych społeczeństw w kierunku neutralności klimatycznej, sprawiedliwości i odporności.

Szacunek: Musimy odgrywać czynną rolę we wszystkich istotnych procesach legislacyjnych na wszystkich szczeblach, gdyż miasta i samorządy lokalne pełnią funkcję organów wykonawczych wdrażających znaczną część europejskich i krajowych regulacji i celów politycznych – aby osiągnąć lepsze prawodawstwo wspierające skuteczniejsze wdrażanie.

Elastyczna regulacja prawna: Potrzebujemy elastycznych regulacji i polityk na wszystkich szczeblach zarządzania, które będą w stanie uwzględnić innowacyjne rozwiązania wynikające ze zintegrowanych lokalnych strategii na rzecz neutralności klimatycznej i zrównoważonego rozwoju.

Dialog: Potrzebujemy ciągłej wymiany informacji i współpracy na wszystkich szczeblach zarządzania, co umożliwi rewizję przestarzałych przepisów, usuwanie przeszkód regulacyjnych i tworzenie przestrzeni eksperymentalnych niezbędnych do testowania innowacyjnych lub alternatywnych podejść i rozwiązań w naszych miastach i miasteczkach.

Wspólne cele: Polityki europejskie i regulacje krajowe muszą się bardziej skupiać na tym, co należy osiągnąć, a mniej na szczegółach dotyczących tego, jak dokładnie należy to osiągnąć.

Ujednolicone raportowanie: Potrzebujemy ram sprawozdawczości i monitorowania ukierunkowanych na neutralność klimatyczną, równość i odporność, które będą ujednolicone, rygorystyczne i wystarczająco inteligentne, aby śledzić wyniki i uwidaczniać postępy, jednocześnie minimalizując obciążenia administracyjne związane z dostarczaniem danych.

Nowe dane: Potrzebujemy dostępu do odpowiednich danych z różnych źródeł na potrzeby monitorowania i raportowania – w tym danych satelitarnych i danych dotyczących crowdsourcingu – oraz wykorzystania sztucznej inteligencji, aby wspierać ten proces tam, gdzie to możliwe.

Condition 2: Integrated Finance

Zaufanie: Potrzebujemy, aby mechanizmy finansowania publicznego na wszystkich szczeblach zarządzania opierały się na zaufaniu do wiedzy i kompetencji samorządów lokalnych i ich partnerów, a także do ich lokalnie opracowywanych strategii, planów działania i rozwiązań lokalnych.

Odpowiednia skala: Musimy odejść od niewielkich, fragmentarycznych programów finansowania na rzecz dużych, ramowych mechanizmów finansowania dla miast i samorządów lokalnych, opartych na planach działania i związanych z nimi planach inwestycyjnych. Jasno określone cele dotyczące efektów pozwoliłyby zmniejszyć obciążenia administracyjne i koszty transakcyjne.

Koordinacja pionowa i pozioma: Potrzebujemy lepszej koordynacji programów finansowania dla miast i samorządów lokalnych na wszystkich poziomach zarządzania, a także lepszej integracji programów pomiędzy ministerstwami i resortami na każdym szczeblu.

Realistyczne horyzonty czasowe: Musimy odejść od krótkoterminowego finansowania projektowego na rzecz długoterminowego finansowania strategicznego i finansowania nastawionego na cele. Dzięki temu miasta i samorzady lokalne będą mogły wdrażać strategie i plany działania w sposób wiarygodny i długofalowy.

Dostęp: Potrzebujemy, aby miasta i samorzady lokalne miały dostęp do odpowiednich programów bezpośredniego finansowania inwestycji z poziomu UE. Znaczna część wszystkich odpowiednich funduszy unijnych musi być zarezerwowana wyłącznie dla miast i samorządów lokalnych oraz bezpośrednio dla nich dostępna w oparciu o jasno zdefiniowane plany działań i wskaźniki KPI (kluczowe wskaźniki efektywności).

Finansowanie mieszane: Potrzebujemy lepszych regulacji i wsparcia w opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań strukturalnych, które umożliwią większy udział prywatnego finansowania i inwestycji w realizację działań i projektów służących osiągnięciu naszych celów w zakresie klimatu, sprawiedliwości i odporności.

Dezinwestycja: Potrzebujemy krajowej i ogólnoeuropejskiej infrastruktury finansowej, która jest aktualna i dostosowana do naszych celów. Należy stopniowo wycofywać wszelkie wsparcie finansowe dla praktyk zagrażających transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, równości i odporności, aby zwiększyć konkurencyjność gospodarczą Europy w przyszłości.

Condition 3: Cohesive Transition

Uwrażliwianie: Musimy przyznać i wspólnie zająć się faktem, że szybka transformacja w kierunku neutralności klimatycznej, równości i odporności niesie ze sobą wyzwania kulturowe i gospodarcze oraz budzi obawy u znacznej części naszego społeczeństwa.

Przejrzystość: Potrzebujemy jasnej i otwartej komunikacji na wszystkich szczeblach zarządzania na temat pozytywnych i negatywnych skutków każdego etapu transformacji, nie tylko dla globalnego klimatu, ale także dla naszego kraju, regionu, miasta i jednostkowego obywatela.

Atrakcyjne przesłanie: Potrzebujemy spójnej komunikacji, która zapewni pozytywną narrację na temat transformacji na wszystkich szczeblach zarządzania. Narracja ta powinna podkreślać korzyści płynące dla wszystkich z modernizacji podstawowych systemów społecznych, zarówno dla obecnych, jak i przyszłych pokoleń, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia człowieka.

Upodmiotowienie: Musimy zadbać o to, aby wszystkie grupy społeczne postrzegały siebie jako aktywnych uczestników a nie jako biernych obserwatorów w procesie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, równości i odporności. Wymagać to będzie bardziej partycypacyjnego podejścia do opracowywania i wdrażania strategii i planów działania na wszystkich szczeblach zarządzania, a także większej liczby możliwości do prowadzenia dialogów społecznych.

Przekwalifikowanie: Musimy inwestować w rozwój i podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej w przemyśle, handlu i administracji publicznej, aby dysponowała ona niezbędnymi umiejętnościami, wiedzą i zasobami pozwalającymi na skuteczne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

Przewidywalność: Potrzebujemy zmian w ramowych warunkach fiskalnych i prawnych, takich jak te dotyczące opodatkowania użytkowania zasobów lub wycofywania niezrównoważonych technologii i praktyk. Zmiany te należy wdrażać w sposób niezawodny, przewidywalny i rozłożony na dłuższy okres czasu. Dzięki temu lokalne samorządy, przedsiębiorstwa i osoby prywatne będą mogły podejmować decyzje i dokonywać wyborów z uwzględnieniem perspektyw na przyszłość, a związane z tym ryzyko będzie można kontrolować.

Wspólny postęp: Potrzebujemy pomocy w łagodzeniu skutków gospodarczych inicjatyw transformacyjnych dla grup szczególnie wrażliwych lub zmarginalizowanych, w tym osób, które borykają się z ubóstwem energetycznym lub barierami w dostępie do mobilności, mieszkań i podstawowych usług. Kluczowe znaczenie ma wdrożenie takiego wsparcia bez dodawania nowych biurokratycznych zawichości na jakimkolwiek szczeblu administracyjnym.

Wyraź poparcie dla Aalborg Conditions

Warunki Aalborskie zostały ogłoszone na 10. Europejskiej Konferencji na temat Zrównoważonych Miast i Miasteczek, która odbyła się w dniach 1-3 października 2024 r. w Aalborgu w Danii, z okazji upamiętnienia 30. rocznicy Karty Aalborskiej i 20. rocznicy Zobowiązań Aalborskich. Około 500 uczestników tej konferencji zjednoczyło się pod Warunkami Aalborskimi.

Są one skierowane do rządów krajowych państw europejskich, jak również do instytucji Unii Europejskiej.

Przyjęcie Warunków Aalborskich jest aktem jawnym i zachęca się wszystkie miasta i wszystkich obywateli do wyrażenia poparcia dla tych Warunków poprzez wysłanie maila na adres: aalborg2024@iclei.org

Skontaktuj się z nami, aby
uzyskać więcej informacji:
conferences.sustainablecities.eu

**Aalborg
Kommune**

**10. EUROPEJSKA KONFERENCJA NA TEMAT
ZRÓWNOWAŻONYCH MIAST I MIASTECZEK**

AALBORG | DANIA | 1 - 3 PAŹDZIERNIKA 2024

10. EUROPEJSKA KONFERENCJA NA TEMAT ZRÓWNOWAŻONYCH MIAST I MIASTECZEK

AALBORG | DANIA | 1 - 3 PAŹDZIERNIKA 2024